

నాల్గర్ యూనివర్సిటీ ఆఫ్ లా నివేదిక: న్యాయమైన విచారణలపై

సుప్రీం కోర్టు న్యాయమూర్తి విక్రమ్ నాథ్ గారు దేశంలోని జ్ఞానభూతిలో 70% మందికి పైగా

నిర్ధంధితులు (undertrials) ఉన్నారని, వారిలో చాలా మందికి ఉచిత న్యాయసహాయం

పూర్వు ఉన్న విషయం తెలియదని అందోళన వ్యక్తం చేశారు. ఈ విషయాన్ని ప్రాదరాబాద్ లోని

నాల్గర్ యూనివర్సిటీ ఆఫ్ లా రూపొందించిన న్యాయమైన విచారణలపై నివేదిక (Fair Trial Practices Report) వెల్లడించింది.

విషయాన్ని ఇది?

ఫేర్ ట్రైలర్ ప్రోగ్రామ్ (Fair Trial Programme – FTP) ను 2019లో ప్రాదరాబాద్ లోని

నాల్గర్ యూనివర్సిటీ ఆఫ్ లా తమ స్క్యూల్ సర్క్యూల్ క్లినిక్ (Square Circle Clinic)

ద్వారా ప్రారంభించింది. ఈ కార్బోక్సిక్ మం భారత జ్ఞానభూతిలో ఉన్న నిర్ధంధితులకు — ముఖ్యంగా

సామాజికంగా వెనుకబడిన వర్గాల వారికి — న్యాయ ప్రతినిధిత్వం మరియు న్యాయ సహాయం

అందిస్తుంది.

ప్రధాన ధోరణులు (2019–2024):

• న్యాయ ప్రతినిధిత్వం: 41.3% నిర్ధంధితులకు ఎలాంటి న్యాయవాది కేటాయించబడలేదు.

51% మందికి పైగా తమ కేసుకు సంబంధించిన అవసరమైన పత్రాలు కూడా లేవు.

• సామాజిక-ఆర్థిక వెనుకబాటు: 68% నిర్ధంధితులు తక్కువ వర్గాలు / వెనుకబడిన

కులాలకు చెందినవారు. 80% మంది అవ్యాప్తికృత రంగంలో పనిచేసేవారు.

• వికలాంగత మరియు నాజూకుడనం: 58% మంది ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న వారికి కనీసం

జక వికలాంగత ఉన్నట్లు తేలింది.

• ఉచిత న్యాయసహాయం వినియోగం: రాజ్యంగ మరియు చట్టపరమైన హక్కులు

ఉన్నప్పటికీ, కేవలం 7.91% మాత్రమే లేగల్ ఐడీ (Legal Aid) ఫాందారు.

• జామీను పరితాలు: ఈ ప్రోగ్రామ్ ద్వారా 1,834 జామీను పిటిషన్లు దాఖలు చేయబడి, 1,388 మంది విడుదలయ్యారు మరియు 777 కేసులు పరిష్కరించబడ్డాయి. ఇది వ్యవస్థికృత న్యాయ సహాయం ఎంత ప్రభావంతమో చూపిస్తుంది.

ఈ నివేదిక భారత న్యాయవ్యవస్థలోని అనమానతలను వెలుగులోకి తెచ్చి, న్యాయసేవలు

అందరికీ సమానంగా అందించే అవసరాన్ని మరోసారి రుజ్జువు చేస్తుంది.